

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ
ПРИ МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ПРОФ.
Д-Р ПАРАСКЕВ СТОЯНОВ” – ВАРНА

РЕЦЕНЗИЯ

от

Проф. д-р Марио Драганов Станкев, д.м.

Клиника по съдова хирургия и ангиология към МБАЛ „Национална
кардиологична болница” ЕАД – София

на дисертационен труд на тема:

СЪВРЕМЕНЕН ХИРУРГИЧЕН ПОДХОД ПРИ СЪДОВ ДОСТЪП ЗА ХЕМОДИАЛИЗА

За присъждане на образователно-научна степен „Доктор” в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1 Медицина и научна специалност „Хирургия”

На д-р Мартина Сашева Сапунджиева – Николова – докторант по докторска програма „Съдова хирургия” към Катедра по сърдечно-съдова хирургия и ангиология при Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” – Варна

Научен ръководител: Проф. д-р Веселин Петров Петров, д.м.

Рецензията е изготвена според ППЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав в Медицински университет – Варна. Научното жури за публичната защита на дисертационния труд е назначено със заповед на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” – Варна № Р-109-265/23.05.2023г.

Представеният ми за рецензия дисертационен труд съдържа 144 стандартни машинописни страници и има следната структура:

Съдържание – 3 страници

Използвани съкращения - 2 страници

Въведение - 1 страница

Литературен обзор - 45 страници

Цел и задачи -1 страница

Материал и метод - 7 страници

Собствени резултати - 33 страници

Обсъждане - 21 страници

Изводи - 1 страница

Приноси - 1 страница

Литература - 27 страници

Списък с публикациите, свързани с дисертационния труд-1 страница

Дисертационният труд е онагледен с 30 таблици и 34 фигури. Списъкът на цитираната литература включва 272 заглавия, от които 10 на кирилица и 262 на латиница.

Биографични данни

Д-р Мартина Сашева Сапунджиева-Николова е родена на 09.09.1985г. в град Варна. Завършва с отличие Трета природо-математическа гимназия „Акад. Методий Попов” – Варна през 2004г. През 2010г. завършва медицина в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” – Варна. Придобива специалност по „Съдова хирургия” през 2018г. От 2011 до 2013г. работи като ординатор в Клиника по хирургия към МБАЛ „Св. Анна” г. Варна. От 2012 до 2018г. е част от лекарския състав на Клиника по съдова хирургия към МБАЛ „Св. Анна”. От 2019г. до момента работи като съдов хирург в Клиника по съдова хирургия към УМБАЛ „Св. Марина” г. Варна, като от 2020г. е асистент към Медицински университет.

Публикации

По темата на дисертационния труд докторантът е публикувал две публикации през 2020г. Научната активност през периода на разработване на дисертацията е съобразена с нормативните изисквания.

Актуалност на дисертационния труд

Дисертационният труд е посветен на особено актуален проблем в съдовата хирургия. Създаването на съдов достъп е определящо за възможността за провеждане на животоподдържаща хемодиализа, както и за нейното качество. Хирургичните методи са водещи в осигуряването на жизнено необходимия съдов достъп, надежден и дълготраен. Несъмнена е ролята на образнодиагностичните методи при пациентите насочени за изграждане на артериовенозен път. У нас липсва комплексно изследване на

рисковите фактори, предоперативния подбор при осигуряване на надежден съдов достъп. Това прави темата на дисертационния труд особено актуална.

Литературен обзор

Литературният обзор представлява задълбочен и изчерпателен анализ на съвременните публикации от български и чуждестранни автори по проучваната тема, което показва много добро познаване на новостите по темата на дисертацията.

Цел и задачи

Целта на дисертационния труд е дефинирана точно и ясно – да се проучи и прецизира оптималният подход при пациенти на хемодиализа за създаване на функционален артериовенозен достъп. Формулирани са шест основни задачи.

Материал и метод

Проучването анализира контингент от 85 пациенти с изграден хирургичен съдов достъп за хемодиализа. Болните са разпределени в две групи в зависимост от обема на предоперативната подготовка и въведените в нея критерии за подбор на болните. Контролната група обхваща годините от 2016 до 2018г. и включва 37 болни, докато основната група включва 48 болни за периода от 2019 до 2021г. Анализирани са разпределението по възраст, пол, вид на хирургичния съдов достъп, придружаващите заболявания, проведена предоперативна подготовка – физикален преглед, образна диагностика, вид на усложненията. Образната диагностика се състои в цветно кодирана дуплекс сонография и компютър-томографски асистирана ангиография на съдове на горен крайник.

Резултати и обсъждане

Анализът на резултатите е структуриран в шест глави, които са онагледени с таблици и фигури. Представена е сравнителна оценка на двете групи болни по пол, възраст, вид на хирургичния съдов достъп, придружаващите заболявания. Оценена е ролята им в избора на вид хирургичен хемодиализен достъп. Извършена е сравнителна оценка на обема предоперативна подготовка в групите. Анализирани са характеристиките на настъпилите усложнения. Проучена е ролята на предоперативната подготовка в избора и успеваемостта на достъпа. Оценено е отношението на постоперативната перорална терапия към честота на усложнения. Осъществена е подробна оценка на едногодишната проходимостта на създадените артериовенозни достъпи и повлияващите я фактори.

Дискусията включва 11 точки и е в съответствие с последователността на изследването, като изчерпателно коментира неговите резултати. Извършен е сравнителен анализ на собствените резултати със съвременната световна база данни.

Изводи

Дисертационният труд завършва със седем ясно формулирани извода, които съответстват като решения на поставените задачи. Подчертана е значимостта на предоперативната подготовка и комплекс от фактори за подобряване избора и ефективността на създадените артериовенозни достъпи.

Приноси

Приемат се пет научно-практически приноса с потвърдителен характер на докторанта.

Авторефератът е структуриран съобразно изискванията, като съдържанието му напълно съответства на дисертационния труд.

В заключение смятам, че представеният за рецензиране дисертационен труд, озаглавен „Съвременен хирургичен подход при съдов достъп за хемодиализа”, представлява собствена разработка на автора. Този труд се характеризира с прецизност, оригиналност, изчерпателност и убедителност. Постигнатите резултати несъмнено допринасят за практическата работа в областта на съдовата хирургия. Докторантът д-р Марина Сашева Сапунджиева-Николова притежава задълбочени теоретични познания, професионални умения по съдова хирургия, както и качества и умения за самостоятелно провеждане на комплексно научно изследване.

Въз основа на гореизложеното, давам напълно убедено своята положителна оценка на представения дисертационен труд и предлагам на членовете на уважаемото Научно жури да бъде присъдена научно-образователна степен „доктор” на д-р Марина Сашева Сапунджиева-Николова.

13.07.2023г.

гр. София

Рецензент:

Проф. д-р Марио Драганов Станкев, д.м.